

حرفه‌ای‌گری:

نیاز دیروز، امروز، و فردای حسابداری ایران

امیر پوریان‌سب

ساعت ۱۹:۳۰ شامگاه چهارشنبه ۲ اسفند ۱۳۵۱ جلسه‌ی مجمع عمومی اعضای موسس انجمن حسابداران خبره‌ی ایران در محل مرکز آموزش سازمان مدیریت صنعتی تشکیل می‌شود؛ و با تصویب اساسنامه و انتخاب نخستین شورای عالی، انجمن در مقام یک نهاد حرفه‌ای نادر و مستقل در حرفه‌ی نوپای حسابداری آن روزهای ایران پا به عرصه‌ی وجود می‌گذارد. هر چند پیش از آن نیز انجام تلاش‌هایی برای راه‌اندازی انجمن‌های حرفه‌ای حسابداری در ایران مسبوق به سابقه بود؛ ولی تقریباً همه‌ی آن تلاش‌ها سرانجامی جز ناکامی نداشتند. از این رو، می‌توان انجمن حسابداران خبره‌ی ایران را ماندگارترین و پاینده‌ترین نهاد حرفه‌ای در تاریخ حسابداری ایران دانست.

انجمن در تاریخ چهل‌ساله‌ی خود فراز و نشیب‌های بسیاری را تجربه کرده است. با این حال، به باور بسیاری از افراد حرفه‌ای حسابداری ایران کارنامه‌ی انجمن در چهار دهه‌ی گذشته، در مقایسه با اهداف تعریف‌شده و اصولی مورد انتظار از یک انجمن حرفه‌ای، در مجموع نمره‌ی قبولی می‌گیرد. آرمان اصلی همه‌ی انجمن‌های حرفه‌ای در طول تاریخ و در سرتاسر جهان اعتلای حرفه‌ای است که آن را نمایندگی می‌کنند. رسیدن به این آرمان عمدتاً با طراحی، برنامه‌ریزی و پیاده‌سازی ساز و کارهایی انجام

می‌شود که کم و بیش مصداق‌هایی از همه‌ی آنها را می‌توان در اقدامات انجام‌شده در انجمن در چهار دهه‌ی گذشته سراغ گرفت.

شاید مهم‌ترین رسالت هر انجمن حرفه‌ای را بتوان متشکل کردن حرفه‌ای‌های فعال در آن حرفه زیر نام یک ارگان حرفه‌ای یگانه دانست. به گونه‌ای که ارگان حرفه‌ای یا شخصیت حقوقی بتواند به عنوان صدای مشترک و رسای اعضای حرفه در گستره‌ی ملی و حتی بین‌المللی به رسمیت شناخته شود. انجمن حسابداران خبره‌ی ایران برای سال‌های متمادی تنها صدای شناخته‌شده‌ی حسابداران حرفه‌ای و حتی دانشگاهی ایران در گستره‌ی ملی و بین‌المللی بود. حتی امروز که نهادها و انجمن‌های حرفه‌ای و دانشگاهی متعددی در ایران راه‌اندازی شده‌اند؛ باز هم انجمن جایگاه ویژه‌ی خود را در این بین حفظ کرده است. البته شاید مربوط‌ترین و منصفانه‌ترین نقدی که بر عملکرد انجمن از این حیث وارد باشد، این است که شمار اعضای انجمن با توجه به جمعیت افراد شاغل در حرفه‌ی حسابداری ایران می‌توانست به مراتب بیشتر از شمار فعلی باشد. در این صورت، رسایی صدای انجمن به نمایندگی از حرفه‌ی حسابداری ایران می‌توانست به مراتب بیشتر از وضعیت کنونی باشد.

دیگر رسالت بسیار با اهمیت هر انجمن حرفه‌ای ارتقای توانمندی‌های حرفه‌ای اعضا و گواهی کردن این توانمندی‌ها برای اطمینان خاطر ذی‌نفعان است. انجمن طی چهار دهه‌ی گذشته از راه برگزاری دوره‌های آموزشی حرفه‌ای و کاربردی،

برگزاری نزدیک به چهل سمینار تخصصی، و انتشار پیوسته‌ی ماهنامه‌ی حسابدار (قدیمی‌ترین مجله‌ی حرفه‌ای حسابداری ایران) و انتشار موردی نشریات و کتاب‌های تخصصی تلاش‌های ارزشمندی را برای ارتقای توانمندی‌های حرفه‌ای اعضا انجام داده است. در کنار این آموزش‌ها، عنوان حرفه‌ای "حسابدار مستقل" نیز هم اکنون یکی از معتبرترین و شناخته‌شده‌ترین عنوان‌های حرفه‌ای در ایران است. این عنوان حرفه‌ای برای سالیان متمادی تنها عنوان حرفه‌ای حسابداری در ایران بود؛ و به نوعی، جواز کار حساب‌رسان مستقل به شمار می‌رفت. افزون بر این، در اساسنامه‌ی پیشنهادی شورای عالی انجمن به مجمع عمومی فوق‌العاده‌ی اعضا نیز اعطای چهار گواهی‌نامه‌ی حرفه‌ای "حسابدار مستقل خبره"، "حسابدار مدیریت خبره"، "حسابرس داخلی خبره"، و "مدیر مالی خبره" بر مبنای موفقیت در آزمون‌های مربوط پیش‌بینی شده است، که گامی بلند رو به پیش در تحقق این رسالت مهم انجمن است.

"حرفه‌ای‌گری" نیاز دیروز، امروز، و فردای حسابداری ایران است. بی‌تردید پیشرفت و اعتلای حسابداری در ایران از راه اقدامات دستوری و فرمایشی نهادهای دولتی و شبه‌دولتی "حتی تخصصی" محقق نمی‌شود. حسابداری نوین امروزی فرزند بازارهای آزاد و اقتصادهای خصوصی است. از این رو، اعتلای دانش و حرفه‌ی حسابداری نیز مرهون اقدامات و تلاش‌های تشکلی نادر دولتی دانشگاهی و حرفه‌ای است.